

Harpalus neglectus

Dynfrölöpare

Skalbaggar, Jordlöpare m.fl.

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2b(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Carabidae (jordlöpare), **Släkte:** *Harpalus*, **Art:** *Harpalus neglectus* - dynfrölöpare Audinet-Serville, 1821 **Synonymer:**

Kännetecken

En 6–8,5 mm lång jordlöpare med bred och klumpig kropp. Färgen är svart, med något ljusare fötter och antenner. Skiljs från närstående arter på att halssköldens bakhörn är trubbvinkliga och helt avrundade.

Utbredning och status

Främst på kustnära lokaler i sydligaste Sverige: i Skåne, Blekinge, Halland, Öland, Gotland och Västergötland (Göteborgstrakten). Endast i Skåne förekommer arten även på sandfält i inlandet (i Vombsänkan). Har minskat under 1900-talet. Sentida fynd är kända från Skåne (flera lokaler, även enstaka inlandsfynd), Halland (flera lokaler) och Öland. Närmast i Danmark och Baltikum (Litauen). Världsutbredningen är begränsad till Europa och Nordafrika.

Ekologi

Lever på torra, öppna flygsandfält med sparsam vegetation. Främst vid havet, såväl i låga dyner med gles ljung, kråkris och borsttåtel som i de yttre dynerna med sandrör och strandråg. I inlandet i gamla sandtäckter samt på sandmark som regelbundet störs av bete eller annat markslitage. De skånska inlandsförekomsterna är koncentrerade till militära övningsfält, där körning med bandfordon skapar vegetationslösa sanddytor. Dynfrölöparen är sannolikt liksom övriga *Harpalus* åtminstone delvis en fröätare. Arten övervintrar som fullbildad och genomgår larvutvecklingen under sommaren. De fullbildade skalbaggarerna påträffas dels under försommaren, dels under sensommaren. De är nattaktiva, och tillbringar dagen nedgrävda i sanden.

Hot

Liksom andra sandmarkslevande frölöpare missgynnas arten av såväl igenväxning genom upphörd hävd som exploatering (t ex stugbebyggelse i kustnära områden) eller skogsplantering. Vegetationsförändringar på sandmarker som en följd av atmosfäriskt kvävenedfall är ett tilltagande hot, liksom täktrestaurering. Artens utbredda förekomst på naturliga flygsandfält vid kusterna gör dock dess ställning något mindre utsatt än flera andra arters.

Åtgärder

Bibehåll beteshävd och/eller annat markslitage på sandfält, och skydda dessa mot skogsplantering eller exploatering. Omotiverade, "kosmetiska" restaureringsåtgärder i gamla täkter bör undvikas.

Litteratur

Ljungberg, H. 1999. Skalbaggar och andra insekter på sandstappslokaler i östra Skåne. Länsstyrelsen i Skåne län.
Ljungberg, H. 2002. Bete, störning och biologisk mångfald i odlingslandskapet – hotade skalbaggar i öländska torrmarker. Länsstyrelsen i Kalmar län, Miljöenheten, meddelande 2002:20.
Ljungberg, H. 2004. Skalbaggar i halländska sanddyner och kushedar. Länsstyrelsen i Hallands län, Enheten för naturvård & miljöövervakning, meddelande 2004:6.

Författare

Håkan Ljungberg 2005. © ArtDatabanken, SLU 2005.